

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tisnilna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Štrajk vseučilišnih dijakov.

DUNAJ 5. Danes so bila ustavljena predavanja tudi na eksportni akademiji. Predavalo se ne bo 12 dni. Štrajku so se pridružili tudi dijaki akademije lepih umetnosti.

PRAGA 5. Na nemškem vseučilišču in na politehniku ni predavanj. Na bogoslovnih fakultetah obeh vseučilišč se vršijo predavanja redno. Na filozofski fakulteti češkega vseučilišča so se vršili danes izpiti za učiteljske kandidate srednjih šol. Na juridični fakulteti so se vršila predavanja kakor navadno. Na medicinski fakulteti ne bo predavanja do sobote. Na češki politehnik se je predavalo.

ČERNOVICE 5. Štrajku se je pridružil le en del romunskih dijakov.

Baron Rauch na Dunaju.

DUNAJ 5. Ban baron Rauch je pozvan na Dunaj. Jutri ga cesar vsprejme v avdienci. Govori se, da bo Rauch prisiljen odstopiti.

Italijanska zbornica.

RIM 5. Zbornica je vsprejela vsa poglavja proračuna ministerstva za unanje stvari.

Pet oseb obsojenih na smrt.

BEROLIN 5. Iz Varšave poročajo, da je tamošnje vojno sodišče zopet obsodilo pet oseb na smrt.

Bagdadska železnica.

BEROLIN 5. Iz Carigrada javljajo, da je bila danes sklenjena pogodba, tičoč se podaljšanja bagdadske železnice za 840 kilometrov do Helifa.

Nemška cesarska dvojica obišče Stockholm.

BEROLIN 5. (Weltov biro). Kakor se čuje, obiščeta cesar in cesarica Stockholm meseca avgusta.

Volitev v prusko poslansko zbornico.

BEROLIN 5. Do 12. ure popoldne se mora smatrati, da je izvoljenih: 129 konservativcev, 57 svobodnih konservativcev, 20 členov ljudske svobodnomislne stranke, 7 členov svobodnomislne zveze, 97 členov centristov, 15 Poljakov, 6 socijalnih demokratov, 6 dijakov. Skupaj je potrebno 29 ožjih volitev. Manjkajo še izidi iz 17 volilnih okrajev z 29 poslanci.

Alganci prodirajo.

LONDON 5. Iz Teherana brzojavljajo: Afganci, ki so zasedli Rigan, prodirajo proti vzhodu. Seboj imajo 900 kamel, natovorjenih s tihotapskim orožjem in municijo. Vse to je namenjeno za severno mejo.

Šah pobegnil.

TEHERAN 5. Šah je pobegnil s prestolonaslednikom, ne ve se pa kam. Trdi se, da je pribežal na rusko poslaništvo. Nemiri v mestu niso še veliki.

LONDON 5. Tukajšnji perzijski krogi izjavljajo, da je govorica o šahovem begu popolnoma neosnovana.

Maroko.

PARIZ 5. (Agence Havas). Pismo odposlancev Mulej Hafida na ministra za unanje stvari pravi, da pride Mulej Hafid kmalu zmagoslavno v Fez, potem ko je njegov nastop na vlado dobil po vsem Maroku po porazu mehale Bute Ben Bagdadija nekako

posvečenje. Odposlanci so se v imenu Mulej Hafida zopet ponudili, da hočejo stopiti s francosko vlado v prijateljska pogajanja, izrazili so se tudi, da hoče Mulej Hafid držati vse pogodbe sklenjene z revlastmi.

Boji med Japonci in Korejci.

SEUL 5. V zadnjih dneh je prišlo med japonskimi četami in Korejci do boja, v katerem je bilo 272 ustašev ubitih, 55 pa ujetih. Japonske izgube niso znane.

Francoska zbornica.

PARIZ 5. Zbornica je s 400 proti 107 glasem vsprejela zakonski načrt tičoč se pozakonitve otrok rojenih v preestvu.

Ponarejevalci bankovcev.

MADRID 5. Banda ponarejevalcev je razpečala bankovcev za več milijonov. Aretiranih je bilo več členov te bande.

Grozna nesreča s avtomobilom.

BRUNŠVIK 5. V vasi Meine je neki avtomobil, ki je vozil z hitrostjo 80 kilometrov na uro, zadel z vso močjo proti neki planki. Lastnik avtomobila, pomorski nadporočnik Fritzsche iz Lipskega in kapitan poročnik Maks Aasmann iz Kiela sta bila takoj mrtva. Pomorski nadporočnik Elmenhorst si je zlomil ključnico in nogo. Težko ranjenega so odnesli v bolnišnico.

Dunaj 5. Neki tukajšnji listi javljajo, da bo prof. Wahrmund premeščen na nemško vseučilišče v Prago.

St. Jago de Chile 5. Vlada je darovala kolonijalni družbi nove Italije v južnih pokrajinskih republike 50.000 hektarjev zemljišča.

Berolin 5. Državna banka je znižala diskont od 5% na 4 1/2%.

Amsterdam 5. Nizozemska banka je znižala diskont na 3%.

Slovensko gledališče v Trstu.

(Občni zbor dramatičnega društva).

Predsedništem se je vršil v čitalniški dvorani — kakor smo včeraj na kratko omenili — občni zbor dramatičnega društva ob precejšnji vdeležbi.

Predsednik prof. dr. Merhar je po zdravil zborovalce, ki so s svojim prihodom pokazali zanimanja za prevažni kulturni zavod, kakoršico je naše stalno slovensko gledališče v Trstu. Prvo leto njegovega delovanja je ravnokar minulo in treba zabeležiti velik uspeh toliko v umetniškem, kulturno-vzgojevalnem, kolikor na zadnje tudi v finančnem pogledu, izlasti ako pomislimo, da začetkom sezone niso niti optimisti pričakovali kaj boljšega. Izkazalo se je, da glavna opora našega gledališča je široka masa; radi tega je imelo isto značaj ljudskega gledališča, na kar treba ozirati se tudi za prihodnost. Prihodnje leto bo novi odbor, bogatejši na izkušnjah prvega leta, stopil korak naprej v nadaljni razvoj naše Talije. Prosil je dotične odbornike, naj podajo svoje poročilo.

Iz poročila tajnika in intendanta gosp. Knafliča posnemamo sledeče:

„Dramatično društvo“ je s svojim stalnim gledališčem priredilo v minoli sezoni vsega skupaj 31 predstav, od teh 27 na tržaškem odru. Uprizorile so se sledeče igre: a) slovenske: Prejace — Kdo je mrtev? (3 krat), Zofka Kveder-Jelovšek — Egoizem (1-krat), Turgenjev — Tuji kruh (3-krat), Čehov — Medved (2-krat),

Tučič — Trhli dom (1-krat), Jurčič Gojček — Deseti brat (2-krat), Šamberk — Enajsta zapoved (1-krat), Tyl — Požigalčeva hči (1-krat); b) tuje: Neidhardt — Prvi (3-krat), Morre — Gospod Jakob (2-krat), Rosegger — Na sodnidan (1-krat), Morre — Revček Andrejček (2-krat), Birch-Pfeifferjeva — Cvrček (2-krat), Görner — Snegulčica (2-krat), Buchbinder — Onin njegova sestra (3-krat), Costa — Brat Martin (2-krat), Mosenthal — Debora (1-krat), Blumenthal & Kadelburg — Pribelem konjičku (1-krat), Wilbrandt — Svetinova hči (1-krat), Benedix — V ječi (1-krat).

Gledališče je gojilo v prvi vrsti ljudsko igro z ozirom na to, da tvori glavni kontingent našega gledališkega občinstva preprosti narod, a izgubljalo ni svojega umetniškega cilja in je uprizorilo več imenitnih dramskih del. Konstatujemo samo, da so klasične drame, kakor „Tuji kruh“ in „Debora“, glasom kritike bile dovršeno uprizorjene. Kakor je razvidno iz preigranega repertoarja, se je oziralo tržaško slovensko gledališče v svoji prvi sezoni na vse panoge dramatične umetnosti. Gledališkemu vodstvu je bilo uročenih tudi nekaj izvirnih slovenskih iger, katerih pa iz raznih vzrokov ni bilo mogoče spraviti na oder. Osebe tržaškega slovenskega gledališča je priredilo tudi nekaj gostovanj in sicer je nastopilo dvakrat v Gorici v „Trgovskem domu“: enkrat z burko „Prvi“, drugokrat z dramo „Tuji kruh“ in grotesko „Medved“. Dramatično društvo se je bilo pogodilo z „Narodno Prosveto“ v Gorici, da bo dalo v Gorici kakih 10 predstav pod firmo „Narodne Prosvete“, a radi prevelikih stroškov in premajhnega zanimanja s strani Goričanov ni moglo prirediti v Gorici več ko omenjeni dve predstavi. Nadalje je nastopilo tržaško slovensko gledališče 1-krat na Proseku z igro „Kdo je mrtev?“ in 1-krat v Škedenju z „Revčkom Andrejčkom“.

Druhi društvenih prireditev v minulem poslovnem letu ni bilo.

Gostovali so na našem odru v sezoni 1907/08: gospa Danilova iz Ljubljane (4-krat) g. M. Bonačić iz Splita (1-krat) in g. Danilo iz Ljubljane (1-krat).

Društveni odbor je imel v minolem poslovnem letu vsreda skupaj 19 sej in vršila sta se dva izredna občna zbora: eden, da je rešil neko preporno vprašanje, nastalo v odboru; drugi, da je sprejel proračun za prihodnjo sezono. Društvena pisarna je imela vsega skupaj 670 opravičnih števk: 296 vlog je bilo vloženih in 374 kosov ekspediranih. Število članov je ostalo neizpremenjeno, smrt nam ni vzela nobenega. Ugrabila pa je gledališki upravi vrlega in vestnega uradnika g. Josipa Gombalca, ki je od početka sezone opravljal na predstavah blagajno. Naj v miru počiva!

Društvo in gledališče sta pri svojem delovanju uživala mnogostransko podporo v tržaški slovenski javnosti, dasi bi bila ta podpora v marsičem in marsikdaj lahko izdatnejša. No, spoznanje o potrebi in velikem pomenu gledališča pač še ni prodrl dovolj globoko v tržaško Slovenstvo — saj se temu ni čuditi — a gotovo je, da razumevanje gledališča med našimi ljudmi vedno bolj napreduje, s čimer vspešno se mora boljšati tudi ekzistenca našega gledališča.

Mnogo jih je, ki so si stekli zaslug za slovensko gledališče v Trstu, in katerim sta

odbor in vodstvo dolžna zahvalo. V prvi vrsti izreka odbor na tem mestu toplo zahvalo tistim rodoljubom, ki so podpisali potrebni garancijski kapital in tako pripomogli, da se je sploh dalo osnovati stalno gledališče. To so gospodje: dr. Abram, Arhar, Babič, dr. Bole, dr. Černe, Matejčić, Mihelič, Prunk, dr. Rybář, Stanetič, Uličakar, dr. Wilfan, dr. Vođušek.

Tudi se odbor najtopleje zahvaljuje ugledni „Tržaški posojilnici in hranilnici“ za mnoge ugodnosti, ki jih je dovoljevala društvu pri gledališki dvorani, in za slovenskemu gledališču naklonjeno velikodušno podporo 1500 K. Naj bi jo posnemali v tem drugi naši denarni zavodi! Iskrena zahvala nadalje gg. Alojzu Goriupu na Proseku, dr. Pretnerju in dr. Slaviku za denarna darila, katere je prejelo od njih „Dram. društvo“, kakor tudi slavni „Trgovsko-obrtni zadrugi“, ki je pristopila k društvu kakor ustanovni član z zneskom 100 K.

Posebno zahvalo sta dolžna odbor in gledališko vodstvo g. dr. poslancu dr. Rybářu, ki ju je vsekoli in povsodi po vseh močeh podpiral v njunih težnjah in toplo zastopal interese tržaškega slovenskega gledališča.

Veliko moralno podporo je dobivalo naše gledališče vez čas pri časopisu, slovenskem in slovenskem kakor tudi nemškem in laškem. Bodi izrečena vsem listom za izkazane simpatije in blagohotno ocenjevanje predstav najtoplejša zahvala, pred vsem ugledni „Edinosti“, njenemu šefu g. dež. poslancu dr. Gregorinu, gg. urednikom in kritiku g. Prunku in vsem drugim p. n. uredništvom, zlasti listov „Triester Tagblatt“, „Triester Zeitung“ in „Gazzettino Popolare“ v Gorici, in slednjič tudi krajskim listom za našemu gledališču posvečeno pozornost.

Gledališko vodstvo se zahvaljuje nadalje svojemu vrlemu, požrtvovalnemu igralskemu zboru in posebej onim tržaškim slovenskim diletantom, ki so brezplačno sodelovali na predstavah; damam: Grmekovi, Ilonki, Ponikvarjevi, Starčevi in gg. Grebenc, Pohar, Ponikvar, Starec in Štoka ter hrvaškemu igralcu g. Lesiču, dalje gospi Rozi dr. Gregorinovi za gledališki garderobi podarjeno krasno damsko toaleto, g. trgovcu Jeraju za brezplačno posojevanje pohištva na predstavah, vsemu p. n. tržaškemu slovenskemu občinstvu za pridno posejanje predstav in vsem prijateljem gledališča. Hvala tudi bivšemu intendantu ljubljanskega gledališča, g. prof. Juvančiču za razne usluge!

Moralni vspeh tržaškega slovenskega gledališča — in samo o tem je govoriti tajnikovemu in intendantovemu poročilu — je bil v prvi njegovi sezoni velik, nad vse pričakovanje velik in odpira lepo perspektivo v bodočnost slovenske dramatične umetnosti ob Adriji. Nas vseh dolžnost je, da na poti, ki smo jo nastopili, ne obstajamo, marveč krepko in pogumno korakamo naprej!

Z napetostjo se je poslušalo poročilo blagajnika g. Engelmanna. Prosili smo nekega neinteresovanega gospoda, ki je iz početka zasledoval finančno stanje dramatičnega društva in katerega mnenje je tozadeno smatrati strokovnjajškim, naj nam poda pregledno sliko gmotnem stanju našega gledališča. To črtico navedemo posebej jutri kakor dodatke k temu poročilu.

PODLISTEK.

35

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEVN. TOLSTOJ.

Dva kazaka iz vasi sta jih dohitela še na cesti in izpregovorila z njimi par besed. Konj pod Lukaško se je zdaj spotaknil, zdaj zopet se zataknil za travo in se zaletel. To je pri kazakih slabo znamenje. Kazaki so se ozrli enkrat po njem in se naglo zopet obrnili proč, prizadevajoč si, da bi se ne zanimali za okolnost, ki je bila v tem trenutku posebno pomenljiva. Lukaška je nategnil vajeti, strogo namršil obrvi, stisnil zobe in zavilhtel bič nad glavo. Vrli kabardinec je zacepetal z vsemi štirimi naekrat, ker ni vedel, na katero nogo naj bi stopil in ker bi se bil najrajši kakor na krilih dvignil v zrak; a Lukaška ga je ošinil z bičem po rejenem boku, potem še enkrat in še enkrat, in kabardinec je, kazoč zobe, z vihrajočim repom, prhaje začel hoditi po zadnjih

nogah in se oddaljil nekoliko korakov od krdela kazakov.

„Ej, dobro kljuse!“ je dejal praporščak.

„Da je rekel „dobro kljuse“ in ne konj,“ to je pomenilo posebno pohvalo konja.

„Konj kakor lev,“ je potrdil eden starejših kazakov.

Kazaki so jezdili molče, zdaj korakoma, zdaj v diru in samo ta edini dogodljaj je prikinil za hip tišino in slovesnost, s katero se je pomikala četa čez stepo.

Na vsej stepi, na osem verst dolgi poti, niso srečali nič živega nego samo nogajski šotor, ki se je — postavljen na voz — kako verst od njih počasi pomikal naprej. Bil je to Nogajec, ki se je selil s svojo družino z enega pašnika na drugega. Potem so še srečali v neki globeli dve razcapani koščeni Nogajki, ki sta s košom na hrbtu nabirali odpadke živine, ki se je pasla po stepi. Praporščak, ki je le slabo govoril kumicko, je začel Nogajki o nečem izpraševati, a nista ga razumeli in sta se, vidno v strahu, spogledavali.

Tedaj je pojezdil k njima Lukaška,

pobrzdal konja, ju gladko pozdravil po nogajski šegi, in Nogajki sta se vidno razveselili in se pogovarjali z njim prosto kakor s svojim rojakom.

„Aj, aj, kop abrek!“ so rekli žalobno in kazake z rokami v smer, kamor so jahal kazaki. Olenin je razumel, da so pravile: „veliko abrekov.“

Ker enakih bojev še nikoli ni bil videl in je imel o njih nekoliko pojma samo iz pripovedk starih Jeroške, Olenin ni hotel zaostati za kazaki, ampak videti vse. Imel je svojo zabavo nad kazaki, pazljivo vse opazoval, poslušal in mislil pri tem svoje misli. Vzel je bil sicer sabljo in nabito puško seboj, a ker je zapazil, kako tuje so se vedli proti njemu kazaki, je sklenil, da se boja ne vdeleži, toliko bolj, ker je bil — po njegovem mnenju — svojo hrabrost že dokazal v vojski, poglavitno pa, ker je bil zdaj jako srečen.

Naenkrat se je v daljavi razlegnil strel.

Praporščak se je razburil in hitel odrejati, kako se imajo kazaki razdeliti in s katere strani se približati sovražniku. A kazaki se za te odredbe očitno niso

zmenili, temuč so poslušali samo to, kar je govoril Lukaška, in gledali samo nanj. V obrazu in postavi Lukaške sta se izražala mir in slovesnost. Hitreje je pognal svojega kabardince, tako da je jahal prvi, in s polzatisnjenim očesom venomer gledal naprejš.

„Tu gre jezdec,“ je rekel in pobrzdal konja, tako da je prišel zopet v vrsto z drugimi.

Olenin je napenjal oči, a ni mogel videti ničesar. Kazaki so kmalu razločili dva jezdec in v mirnem koraku jezdili naravnost proti njima.

„Ali so to abreki!“ je vprašal Olenin. Kazaki niso odvrnili ničesar na to vprašanje, ki je bilo v njih očeh nezmisel. Abreki bi bili bedaki, ko bi bili prišli s konji na to stran reke.

„Tu nam miga oče Rotka,“ je rekel Lukaška in pokazal na jezdec, ki sta bila zdaj že razločno vidna. „Jahal nam je naproti.“

V resnici se je čez nekoliko hipov izkazalo, da sta bila jezdec kazaka od patrulje, in narednik je pojezdil k Luki.

(Dalje.)

Občni zbor je s pohvalo sprejel poročilo toliko intendanta, kolikor blagajnika; temu poslednjemu se je na predlog preglednikov, stavljeni od g. Prunka, izrazila zahvala za vzorno gospodarstvo in knjigovodstvo.

Predsednik dr. Merhar je predložil in občni zbor je odobril proračun za prihodnjo sezono 1908—09. Proračun je v glavnem isti, kakoršen je bil sprejet na poslednjem izrednem občnem zboru. Proračun, ki nikakor ni preveč optimističen, nudi veselo perspektivo v bodočo sezono, ki bo toliko kvantitativno — kar se tiče števila predstav, kolikor kvalitativno nov korak v razvoju slovenske Talije v Trstu. Predsednik se je tu spomnil velikodušnega darila Tržaške posojilnice in hranilnice; omenil da je upati, da se posreči najemniška pogodba z Tržaško posojilnico glede gledališčne dvorane, začeti od 24. avgusta; povedal, da skoro dozori akcija za snovanje pevske in glasbene šole v okviru dramatičnega društva, v katerem slučaju je vpravičena nada na državno podporo, in tu izrazil posebno pohvalo drž. posl. dr. Rybářu, ki se jako zavzema za stvar. Slednjič je g. predsednik dal izraza pričakovanju, da bodo vsi činitelji prispele k temu, da se vresničijo nade za prihodnost našega gledališča.

Dr. Rybář je predlagal, naj se na prosi iste gospode, ki so že za minolo sezono skrbeli za garancijski fond v slučaju eventualnega primankljaja, naj podajo letos isto jamstvo — kar gotovo prav rade volje store, tembolj ko je sedaj zadobilo gledališče realnejšo podlago — in eventualno naj se pridobi tudi druge gospode za to. Govorili so še k predmetu dr. Gregorin, dr. Wilfan, dr. Mandić in Arhar.

Proračun izkazuje potrebnost K 27.312 (od teh K 12.000 za oboje, K 9.500 za režijske stroške 50 predstav, K 3.500 za dvorano itd.) in pokritje K 26.967 (od teh inkaso za 50 predstav a 450 K = K 22.500, dohodkov dvorane in razne podpore K 2264 itd.)

Po daljši debati je bila sprejeta četrta točka dnevnega reda: sprememba pravil. Glavna sprememba obstoji v določbi, da bo funkcijska doba odbora trajala od sedanjega leta; tretina odborov izstopi vsakoletno, tako da se ohrani kontinuiteta odbora; odpravi se nadalje dosedanja kolegijalna intendant in odbor imenuje iz svoje srede intendant, kakor artističnega vodjo gledališča; uvede se novo odborno mesto gospodarja i t. d.

Glede novega hišnega in disciplinarnega reda je predlagal dr. Rybář, naj občni zbor prepusti pretresovanje in odobrenje istega odkusu treh članov.

Pred volitvami novega odbora je dr. Mandić izjavil, da iz stvarnih razlogov ne more reflektirati na ponovno izvolitev v odbor.

Izvoljeni so bili: predsednikom prof. dr. Ivan Merhar; odborniki gg. Justia Arhar, Vinko Engelmann, Ivan Gorjup, Josip Knaflič, Fran Korenčan, Anton Muha, Jernej Pinter in Fran Ponikvar; namestnika gg. dr. J. Wilfan, dr. J. Abram in preglednika gg. Josip Prunk in Josip Ulčakar.

Dr. Rybář je predlagal zahvalo odstopivšemu odboru za njegovo vzgladno delovanje, čemur je občni zbor pritril s ploskanjem. Predsednik se je zahvalil in s primeranim pozdravom zaključil občni zbor.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 5. Zbornica je nadaljevala proračunsko debato. Posl. Pacher je konstatiral, da so nemški radikali vedno zavzemali v Wahrundovi aferi svobodoljubno stališče. Nemci niso nikdar priznali Stremarjerjevih jezikovnih odredb. Na Češkem zamera napraviti mir le jezikovni zakon, ki bi temeljil na obstoječih zakonih in na narodnem posestnem stanju ter na resničnih potrebah. Nemški radikali pričakujejo podpore vseh Nemcev v boju za pravico nemškega ljudstva na Češkem, ne da bi se trebalo odpovedati svobodoljubnemu prepričanju.

Posl. Weidenhof je govoril o Wahrundovi aferi. — Posl. Avanzini je obširno pojasnil gospodarske in politične razmere na južnem Tirolskem, omenil razmere izseljevanja, ter zahteval, naj vlada proučava vprašanje ločitve Trentinskega od nemške Tirolske. Nemci in Italijani zamorejo živeti eden poleg drugega le, ako bodo eni in drugi vživali enake pravice. Govornik se je pritoževal o zapostavljenju italijanskega dela Tirolske in zahteval energične odredbe proti pelagri. Govornik bo glasoval proti proračunu. — Knez Auersperg je govoril o Wahrundovi aferi. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja dne 10. t. m.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 5. Preden je zbornica prešla na dnevni red, je posl. Szmezcanyi (ljudska stranka) pripomnil, da se je na včerajšnji seji pritožilo, da se poročila odevkov prepozno razdeljujejo, tako, da ne morejo polance poročiti dobro proutiti. Predlagal je, naj se tozadavna izjava, ki jo je potem podal predsednik, dobesedno vsprejme v uradni zapisnik. (Prigovor na levi.)

Posl. Thoroczky (ustavna stranka) se je izrekel proti temu predlogu. Stenografski zapisnik itak vsebuje to izjavo predsednika.

Predsednik je hotel dati predlog na glasovanje. Posl. Szmezcanyi je zahteval, da se konstatira sklepčnost zbornice. Ker ni bila zbornica sklepčna, je predsednik prekinil sejo.

Po 15 minutah je bila seja zopet odprta. Predlog posl. Szmezcanyi je bil z veliko večino odklonjen. Zbornica je nato prešla na dnevni red ter je v drugem in tretjem čitanju vsprejela včeraj sklenjene predloge.

Na generalni debati o predlogi za železniške investicije je posl. Zanella (ustavna stranka) izjavil, da je nujna potreba, da zbornica dovoli investicije za Reko, ker se sicer promet reške luke obrne v Trst in Split. Govornik je izrazil željo, naj bi vlada stopila v zvezo z avstrijsko vlado radi primerne železniške zveze Trst—Reka. Nato je bila debata zaključena. Prihodnja seja v sredo.

Jezikovno vprašanje v Istri.

Neki listi javljajo, da bi imel istrski deželni glavar dr. Rizzi v sporazumljenju s svojimi tovariši izdelati jezikovni načrt za Istro, v kateri bi imeli Italijani točno označiti svoje stališče glede rabe hrvatskega in slovenskega jezika na vseh javnih in državnih uradih.

S hrvatske strani bi imel dr. Laginja izdelati drugi načrt, v katerem bi bile izražene hrvatske in slovenske zahteve. Oba ta načrta bi se potem predložila centralni vladi na proučevanje. Potem bi imela vlada sklicati skupno konferenco Hrvatov in Slovencev ter Italijanov iz Istre, na kateri bi se imelo odločiti o rabi tudi hrvatskega in slovenskega jezika kakor notranjega jezika v vseh javnih uradih Istre. — Položaj deželnega glavarja dr. Rizzija da je zelo težaven, ker Italijani nočejo ničesar slišati o uvedeni hrvatskega in slovenskega jezika v javne urade.

Tako javljajo listi. Koliko je resnice na teh vesteh, nam pove bližnja bodočnost. Kar pa se tiče poslednjega zatrdila, da Italijani nočejo ničesar slišati o uvedeni hrvatskega in slovenskega jezika v javne urade — odgovorja to njihovo vedenje vsemu njihovu duševnemu razpoloženju. Nikdar niso mogli umeti, da bi smel tudi kdo drugi živeti poleg njih, nikdar niso imeli smisla za princip enakih pravic in enakih dolžnosti; zato vsprejemamo kakor samo ob sebi tudi to vest, da se bodo tudi odsej upirali in da se bodo branili stopiti doli s piedestala svojih privilegijev. Ali napredujoča zavest v slovenski veščini dežele o svojih pravicah jih v nedolgi bodočnosti potisne doli z višav oligarhije. Pred močjo narodne ideje mej Slovani se bo moral vkloniti slednjič tudi despotizem razvajenih in razbrzdanih signorov, pa če se še tako upirajo. Dogodki revindikacije slovenskih pravic v Istri se bodo neizprosno nadalje vrtili tudi preko italijanske trme. Čim dalje bo trala ta trma, tem slabše za signore. Če se že z vso silo hočejo metati pod kolesa, pa naj jih kolesa zdrobe. Slovani pridejo do svojega prava, ter morajo priti, ker narava takoj zahteva.

Za princem Liechtensteinom - Bielohlawkem.

Za krščanskim socialcem z nemškimi imenom je v naslednji seji govoril nemški krščanski socialc s slovenskim imenom. Za Liechtensteinom Bielohlawk. Sviral je isto melodijo, samo nekoliko bolj hreščče. Tudi Bielohlawk, kakor poprej njegov mojster, je skušal izvajati iz piščalke nekoliko mirovnih glasov nasproti Slovanom, ali pesem je tudi njemu izvenela v bojne akorde. Razlika je bila le ta, da se je Liechtenstein kazal govornika s parketa, Bielohlawk pa — iz dunajskih ostarij.

Liechtenstein se je navduševal za nemško gemeinbürgschaft, kakor braniteljico nemških pravic — Bielohlawk pa je že kričal, da gorje njemu, ki bi se dotaknil Nemcev, kajti občutil da bo „krščansko socialni furor“!!!

Iz znamenja tega furorja je zaklical dunajskim Čehom z brutalnim cinizmom, naj se za vse čase odpovedo misli na češko šolo na Dunaju! A prosimo: Čehov na Dunaju je do 300000! Da pa popolnoma kopira svojega mojstra Liechtensteina, ki je ob svojem navdušenju za nemško gemeinbürgschaft hlinil željo po sporazumljenju s Slovani, je tudi Bielohlawk zagrešil nič manj grdo hinavstvo, da je v isti sapi, ko je 300000 dunajskim Čehom odrekal pravico do jedne šole, da jim od srca privoščja razvoj ter jim ne zamerja, da branijo svoje narodne pravice!

Gorje Slovanom, ako bi se dali zavajati od take zavrtnje igre krščanskih socialcev.

Število slušateljev na avstrijskih nemških vseučiliščih v zimskem semestru 1907/08.

Ozirom na sedanjih vseučiliški štrajk bodo zanimali ti le podatki: Na dunajskem vseučilišču je bilo upisanih 7549 slušateljev, na praškem nemškem vseučilišču 1428, na inomoškem 1027, na graškem 1784, na čerovski 700 slušateljev.

Na 7 tehniških visokih šolah je bilo glasom zadnje uradne statistike v zimskem pobjetu 1907/08 nastopno število slušateljev: na dunajski tehniški visoki šoli 2650, na graški 573, na praški (nemški) 915, na praški (češki) 1947, na brnski (nemški) 623, na brnski (češki) 367, na lroviski tehniški 1182 slušateljev.

Da dunajski visoki šoli za poljedeljstvo je bilo upisanih 574 slušateljev.

Srbi v Bosni.

Srbska crkvena in šolska občina je odposlala deputacijo na državnega finančnega ministra Buriana, da jej odpusti dolg občine v znesku 170.000 K. Deputacija, v kateri je bil tudi sarajevski metropolit Evguen Letica, seje 2. t. m. vrnila iz Dunaja. Baron Burian je prošnjo odklonil z obrazloženjem, da bi morala občina prej omenjeni dolg pripoznati. Minister je baje svaril o tej priliki srbske voditelje radi njihovega agresivnega vedenja nasproti upravi in uradništvu, izlasti radi napadov na sekcijeskega načelnika Hörmanna. Minister bo vedno vsprejemal opravičene pritožbe, sumničena pa odločno zavračal. Naglašal je krivo razumevanje Srbov z ozirom na deželno pravo in o suvereniteti sultana. Bosna je bila osvojena z orožjem, in se jo bo, ako treba, branilo tudi z orožjem.

Slovenski poslanci v Petrogradu.

Ob prihodu in bivanju kakor tudi ob odhodu slovenskih poslancev dr. Kramarja, Hribarja in Hlibovskega v Petrogradu, so priobčili listi: „Rieč“, „Russkoe Slovo“, „Moskov. Vjedomosti“, „Novoje Vremja“, „Varšavski Dnevnik“ in drugi ruski liberalni in konservativni listi zelo lepe članke, ki izražajo željo, da se na vsak način ob letu vrši v Petrogradu vseslovenski kongres.

Hrvatska.

Baron Rauch odstopi.

Graška „Tagesspost“ je izvedela iz dobro obveščenega dunajskega vira, da je odstop bana barona Raucha sklenjena stvar. Da pa se varuje ugled, se sprememba izvrši še le na jesen.

Iz Budimpešte pa poročajo, da so v dobro obveščenih ogrskih krogih že davno spoznali potrebo, da se izvrši sprememba na banski stolici. Da, ti krogi so celo mnenja, da so sedanje hrvatske razmere nevarne za ogrsko politiko. Obnovljenje miru v Hrvatsko smatrajo dotični krogi kakor podlago za nadaljnje razmerje med Ogrsko in Hrvatsko. — Konečno so vendar uvedli, da ne more iti tako dalje. Na zunaj se sicer začasno še vedno zagotavlja, da je stališče banovo nemajmno. Ali to ne spreminja nič na dejstvu, da so dnevi barona Raucha kakor hrvatskega bana šteti.

Rusija.

Novi guverner v Moskvi.

Ruski listi poročajo, da bo na mesto Hörschelmana imenovan generalni guvernerjem v Moskvi dosedanji generalni guverner v Odesi baron Kaulbars.

Drobne politične vesti.

Dalmatinski deželni zbor razpuščen „Hrv. Kruna“ je zvedela z Dunaja, da se dalmatinski deželni zbor več ne sestane, ampak da bo po preteku zakonite dobe razpuščen.

Nov nemški politični list v Sarajevu. Sredi tega meseca prične izhajati v Sarajevu nov politični dnevnik na nemškem jeziku pod naslovom: „Sarajevoer Tagblatt“. Program novega lista bo povprečje in varovanje avstro-ogrskih interesov na Balkanu.

Ruski konzulat v Pragi. Vprašanje ustanovitve ruskega konzulata v Pragi se v kratkem reši. Konference zastopnikov obeh vlad so prepricale merodavne kroge o potrebi konzulata.

Dnevne vesti.

Radi binkoštnega praznika bodo jutri v nedeljo vse tobakarne zaprte. Za to se bo naš list prodajal pri vratarju „Narodnega doma“ in na južnem in državnem kolodvoru.

Podivjana druhal. Prejeli smo:

Naši „dobri“ sosedje so in menda ostanejo za vedno oni, ki so bili. Ti ljudje so, na videz medeno sladki, a ko jih je podkurilo kako laško trobilo, postajajo kar čez noč — podivjana druhal. Mi v Trstu prav dobro poznamo to družbo, ki je skrajno liberalna — za se. Čitajoči tukajšnje Vrbove glaslice („Gazzettino“) smo takoj nganili, da bo v Puli nekaj nenavadnega. Saj se je v tem in drugih aličnih glasilih 2000 letne kulture pozivalo naravnost na brutalne napade na slovenske vdeležnike aličnega zbora istrske družbe sv. Cirila in Metodija! Nočemo sicer trditi, da so vsi Italijani enaki, ko gre za napade na nas in naše kulturne zavode, toda razkazna druhal ima med našimi sosedi tako premoč, da more in sme uprizorjati razne umazane demonstracije brez ovire, od katere si bodi strani. Edini lek tem podivjanostim je

tesno združenje vseh nas in pa energični protinastopi proti podivjanim izvalcem.

Sicer pa so nastopi, kakoršnjega so uprizorili poljski divjaki minole nedelje, nam v korist, ker naše ljudstvo se ne vzdrmi iz narodnega spanja — ako ni tepeno! Priznati moramo, da bi mi ne bili dospeli tja, kjer se nahajamo danes, da ni bilo lahonske druhali, ki nas je nehoti vzdrnila.

Mi smo v dobi zadnjih 30 let prestali že marsikak lahonski izbruh in priznati moramo, da je sleherni naskok proti nam rodil tisoče naših somišljenikov, ki bi bili (da jih ni lahonska druhal vzbudila) spali še nadalje! Kakor v Puli, tako se tudi goriška lahonska druhal pripravljala, da prihodnji ponedeljek uprizori kako običajno demonstracijo. Nam tudi prav! Dolžnost Slovencev je, da gredo vsi, kedor le mora v Gorico, a nikdo naj ne potroši niti novčiča pri naših sovražnikih! Tako jih najprej naučimo dostojnega vedenja. Ako bi pa imelo priti do kaknega spopada, naj našinci ne reagirajo, pač pa naj pograbijo izvalce in naj jih izroče redarjem v varstvo.

Taki izzivači niso vredni, da bi hodil Slovenec radi njih — v zapore.

Italijani nam žugajo. Tržaškim rodoljubom bo gotovo znano, da slavni goriški kamoristi in njihovi „meretti“, ki hočejo videti v naši kolestarski slavnosti veliko narodno demonstracijo (!!), so napeli vse sile, da varujejo „čast italijanstva“. Od policijskega svetnika hoteli so k očetu županu in od tam najbrže tudi na Dunaj (v parlament!). Ker so pa videli da iz „kamena se ne da moka mleti“ so sklenili nastopiti kakor njihovi pristaši v Puli, o priliki skupščine družbe Sv. Cirila in Metodija.

Rodoljubi! Te grožnje se mi ne smemo bati! Pribite vsi v Gorico, da pokažemo — fantazim da se ne bojimo groženj ter da zastopamo častno tržaške Slovence. Kdor ima malo srca, se gotovo odzove apelu goriških bratov!

Na svidenje! kliče Vam

Tržačan.

Italijani „intervenirajo“ proti slovenskim dirkam v Gorici. Laško-liberalna deputacija se je pod vodstvom „onorevola“ Bombig podala k okrajnemu glavarju grafu Attemu, da bi poizvedela, kaj je vlada ukrenila povodom binkoštnih slovenskih dirk, „da ne bo žaljen laški značaj mesta“. Kakor poroča „Piccolo della Sera“ je deputacija dobila „nepovojen“ odgovor. Grof Attems je namreč odgovoril, da je potrebno ukrenil, da ne bo kaljen mir in ne bo žaljen laški del meščanstva. Kakor je razvidno iz „P. d. S.“ je oni „laški del“ — ki da se je zdel (!) restriktivnim — silno razburil živce laških kaporijonov, notabene na tistem med „brezražičnimi stenami“ Ginnastice. Tja da je došel tudi telegram od posl. Maranija, ki je poročal, da je govoril o stvari z ministrskim predsednikom. Tala da mu je obljubil, da popraša takoj telegrafčno za informacije in da mu odgovori še tekom dneva.

No, ti gospodje postajajo že prave politične karikature à la Simplicissimus. Če se pa hočejo še drugi osmešiti za njimi, pa prostojim!

Zanemarjajo nas in še — žalijo! Pri sv. Mariji Magdaleni zgornji se je pripetil predvčerajšnjim tragičen dogodek: neka ženska si je prerezala vrat z brično britvijo. Vzrok temu nesrečnemu činu je bil baje neka neozdravljiva bolezen.

Sveda je bila nemudoma pozvana zdravniška postaja, ki je odposlala na lice mesta zdravnika. Žnijim je došel sveda tudi postrežnik. Ta pa je vsprico zdravnika psoval tako, da je izzval vseobče ogorčenje. Psoval je naše okoličane, češ: porochi de ščavi, che strade che i ga; no se pol gnanche passare i vol, che venimo col carro della guardia medica itd.

Vsi navzoči so bili razjezeni radi takega žaljenja ob taki žalostni priliki. Osebo ženske so bile razlučene in le navzočnosti bolnika se je zahvaliti, da so se ljudje premagovali in da se žalilcema ni kaj pripetilo.

Ze tako žaljenje samo na sebi treba najstrožje obsojati. A koliko krivičneje je to, ako pomislimo, da ravno ti naši okoličani najbolj trpe radi razmer, radi katerih je zdravnik obispal njih — okoličane. Čegava je dolžnost, da skrbijo za dobre poti? Mari ne občine? Meso od mesa zdravniške postaje je tista občinska oblast, ki — ne skrbi za naše ceste in nezasišano zanemarja svojo dolžnost nasproti občanom. Okoličani beračijo za dobre ceste, a naletavajo povsodi na gluha ušesa, potem pa jih še psujejo, ker — nimajo dobrih poti.

Vse psovke, ki jih je oni mož nastavljal na naše okoličane, odstopamo potem takem na adresu — slavnega magistrata!

Delavcem na progi c. kr. državne železnice. Neki delavec na progi (Bahnarbeiter) c. kr. državne železnice nas prosi, da objavimo sledeči apel na njegove tovariše:

Tovariši, ki pod žgočimi solnčnimi žarki delate na progi državne železnice! Znano Vam je, da smo mi pred šestimi meseci vložili na vodstvu železnice spomenico, v kateri smo zahtevali, da se nam poviša naša presekromna in za življenjske potrebe nezadostna plača, ter da se nam obenem skri delavni

RODOLJUBI! Dne 8. t. m. vsi na I. narodno dirko v Gorici!

čas na dnevnih 9 ur. Vsepeh te spomence je bil, da so nekateri nas dobili borih 20 stotink več na dan. A še to le nekateri in ne vsi, dočim nam je bilo obljubljeno od železniške uprave, da bo plača povišana vsem in sicer najmanj za 20 stotink onim, ki so eno leto v službi.

Mi smo sicer to hvaležno vsprejeli, dasi nam je bilo manj ležeče na teh 20 stotinkah na dan, nego pa na skrajšanju delavnega časa. Kajti že tedaj smo imeli pred očmi grozno trpljenje, ki nas čaka v vročem poletnem času, ko moramo sklonjeni nad razbeljenim kamenjem na progi delati v neznojni vročini, naravnost izpostavljeni žgočim solničnim žarkom. Le pogledimo povsodi okrog pri delavcih drugih vrst, in nikjer ne nahajamo trpinov enakih sebi, nikjer delavcev, ki bi toliko trpeli, kakor moramo trpeti ravno mi. Da, še živine ne pošiljajo v tej vročini na delo pred eno uro popoldne, ko solnce najhuje pripeka. A pomislimo obenem, da smo se le v začetku junija in da imamo prestati še tri, glede vročine najhuje mesece. Bomo li mi mirno in molče trpeli? Ali se ne vzbudimo tudi mi, da bomo enako vsem drugim delavcem zahtevali, da se nas smatra za ljudi, ne pa še za nekaj manj vrednega, nego je živina? Vzbudimo se torej in pomagajmo sami sebi!

Slovenskim trgovcem z jestvinami se priporoča najtopleje, naj drže svoje trgovine ob nedeljah zaprte v smislu našega sklepa!

Pripravljalni odbor za slov. zadrugo jestvinarjev.

Suša v naši okolici. Iz Gropade: Ni še zaceljena rana, prizadeta našemu kmetu od suše minolega leta, ki mu je uničila več nego polovico vse letine.

Rana, ki še sedaj krvavi in ubogem trpinu, hranja nam še sedaj žalostne spomine na minolo leto. Ali še hujša siba nam preti letos tukaj na naši kraški zemlji. Krasni majnik je minul skoraj brez kaplje dežja, razun dveh roz, ki sta poškopili samo prah. Ali za tema rosama je začela divjati prava zimska burja, ki je vse pomendrala in posušila. Namesto da bi se ubogi kmet v zaželjeni spomladi veselil ob pogledu na svoja polja, obupuje, ko vidi, da je ves njegov trud zastoj. Njive so puste in prazne, dreve, posebno črešnje, je golo kakor o božiču; vse je objedano in poškodovano od gosenic, ki so se pojavile v velikih množinah. Sena bo grozno malo, na nekaterih krajih ne bo treba niti kositi.

Posebno ječmen in pšenica sta za letos popolnoma uničena, dosegla sta visokost kakih 25 do 30 cm.; krompir, fižol, korusa so tudi skoro popolnoma uničeni, ako ne dobimo v kratkem željno pričakovanega dežja. Ker se tiče vode, smo celo na slabem tako za ljudi kakor za živino. „Kali“, kjer se živina napaja, bodo v kratkem prazni. Občinski vodnjaki se že nekoliko mesecev popolnoma suhi, tako se godi tudi s privatnimi. Naš slavni magistrat nas tako slabo podpira z vodo, da dobivamo na 450 oseb komaj 5 sedov vode. V sedanjem položaju bi se moralo dovažati na toliko oseb najmanj 8 sedov prepotrebne vode.

Nevročljive poštne pošiljke. C. k. pošto in brzojavno ravnanstvo nam je poslalo seznam onih priporočenih in navadnih poštih pošiljatev, ki so bile meseca maja 1908 v oddelku za nevročljive poštne pošiljke v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj neznani. Med naslovljenci so tudi nastopni: Anton Kozulič Mali Lošinj, Josip Legat Lesce, Karol Benič Trst, Ana Peterin Gorica. Popolni seznam bo priobčen v tukajšnjem uradnem listu.

Planinci! Opozorjamo vas, da se bo plan. izlet čez Dol-Otlico Idrijo i t. d. vršil pri vsakem vremenu in se ni treba plašiti, ako bi nas danes pred odhodom pozdravil tu v Trstu kak nali ali nevihta, ker stalnega deževja ni pričakovati. Prejeli smo tudi obvestilo, da nam pridejo idrijski narodnjaki celo do Dola naproti. Obisk rudnikov i t. d. je preskrbljen.

Odhod ob 5 uri do Štanjela in potem peš v Ajdovščino. Oni pa, katerim je popludanska ura prezgodnja, se poslužijo lahko večernega vlaka ob 7 uri 25 min., ki ima zvezo z Ajdovščino.

Skupni sestanek planincev v hotelu Šapla v Ajdovščini-Šturje.

Odbor S. P. D.

Parnik „Baron Gautsch“. Kakor poroča Korr. Bureau je bivši ministeraki predsednik baron Gautsch daroval povodom uredbe po njem imenovanega parnika znesek 1000 K za jubilejni fond v podpiranje vdov in sirot uslužbenec avstr. Lloyd.

Parnik „Baron Gautsch“ priredi svojo prvo vožnjo na binkoštno nedeljo na progi Trst-Benetke. To vožnjo, za katero so rabili poštne parnike 6 ur in „Groß Wurmbbrand“ 4 in pol ure, bo dovršil „Baron Gautsch“ v 3 in pol uri.

V postojnski jami se bo tudi letos vršila na binkoštni ponedeljek jamska slavnost. Razun domače godbe bo koncertirala tudi mornariška godba iz Pule. Poslovala bo v jami tudi pošta. Na Kalvariji bodo svirali tamburaši in bo pelo več pevskih društev. Slavnost se prične ob 3. uri popoldne. Iz Trsta cide v ponedeljek dopoldne v Postojno poseben zabavni vlak.

Škocijanska jama bo v nedeljo od 1. do 3. ure popoldne razsvetljena. Vstopnina 1 K

20 za osebo brez drugih stroškov. V to priliko odide (razun drugih navadnih vlakov) ob 9.18 zjutraj od državnega kolodvora v Divačo poseben vlak po znižanih cenah, ki odide iz Divače ob 7.55 zvečer. (Primorski oddelek nem. planinskega društva je izdal za to priliko tudi slovenske lepake, kar je sicer le njemu v korist, vsekakor pa je hvalevredno).

Hotel Abbazia. V ulici Geppa št. 20, odprl se je danes rovi Hotel in restavracija in to Hotel Abbazia, ki je povsem na novo urejen z vsem modernim komfortom. Ime lastnika nam jamči da bo novi hotel odgovarjal zahtevam občinstva.

Promet jedilnih voz pri brzovlakih karavanske železnice. S 1. majem t. l. pri brzovlakih št. 1, 2, 7, 8 med St. Vidom ob Glini—Trstom c. kr. d. ž. vozeči jedilni vozovi so od 15. junija le še v relaciji St. Vid ob Glini—Gorica d. ž. v prometu.

Slovenska knjigovoznica v Trstu. Kakor naznanjeno, otvoril je t. dni v Trstu, v ulici Cecilia št. 9, Anton Repenšek, bivši vodja knjigovoznice A. Gabrščeka v Gorici, lastno knjigovoznico, v kateri izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela. Slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo to novo narodno podjetje.

Sroji k svojim!

Tržaška mala kronika.

Poštni voz se je prebrnil. Poštar ranjen. Včeraj zjutraj je poštni voz, ki dela službo med Sovinjakom in Buzetom, zadel s kolesom na občestni kamen, prebrnil se in vlekel za seboj pismoonoš Karla Sirotiča, starega 16 let iz S. v. njake, in poštiljone, ki je oče Sirotiča. Dočim jo je poslednji skupil le s strahom se je Karl ponesrečil: zlomil si je bedno kost. Sprejeli so ga v IV. oddelek tukajšnje bolnišnice.

Težki padci. Amalija Kozlan, 18 letna kuharica iz Bertokov na Kopršini, se je včeraj opotekla na njivi pri hiti in zlomila levi podlaket.

Petletno dete Leonora Lipošič, stanujoča v ul. S. Giacomo in Monte, je včeraj padla in si zlomila levo golenico. Zdravnik rešilne postaje jo je dal prenesti v bolnišnico.

— Josipu Hočevar staremu 15 let, je bil včeraj zlomljen srednji leve roke; zatekel se je k zdravniški postaji.

Kako je plačal dolg? Aretiran je bil predsinonjem ob 2 uri težak Ernest Vičič iz Trsta, star 20 let. Bil je v kavarni Diana v ul. S. Giovanni, kjer je izpil šest kozarcev piva. Mesto da bi plačal, je zgrabil natakarja Ivana Fragiaco in ga vrnil na tla in ga še povrh naklestil. Ker policija je bila mnc-

Danes se je odprl

Hotel Abbazia

z restavracijo

povsem mebliran in na novo opremljen z vsem modernim komfortom

v ulici Geppa 20

(Piazza Caserma), blizu železnične postaje, glavne pošte in morske luke.

Sobe od K 1 60 naprej.

K vsakemu vlaku omnibus

Udani Lastnik.

Danes se je odprla

nova

„Kavarna Trieste“

v ulici del Belvedere št. 47

ki je popolnoma na novo rimodernirana in umetniško dekorirana. Na razpolago P. N. občinstva so edino v tej kavarni za ves odtotni okraj na razpolago najraznejši slovenski, italijanski in nemški časopisi, kakor tudi vsi ilustrirani listi.

Postrežba točna. — Cene zmerne.

Razglas.

Košnjo zelo lepe trave (seno in otavo) bom oddal na svojem obsežnem posestvu v Malem Otoku pri Postojni za leto 1908 na javni dražbi v zakup

dne 9. junija t. l.

V zakup dajanje se prične ob 9. uri dopo ludne pri postojnskem mostu. Zakupovalci se v obilnem številu vabijo.

POSTOJNA, 30. maja 1908.

Josip Dekleva,

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Penlards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Česa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Zaloga vina

Istrskega in dalmatinskega Tropinovec lastnega izdelka.

P. L. VALENTA

ZALOGA: TRST SKLADIŠČE:

ul. Majolica št. 8 — Prosta luka

Valentin Zorzini

urar in dragotni

Trst, ulica Mlada vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbor zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatanine

in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju

urnih zaklepnic.

Pozla čenje in srebrn čenje sake kovine

potom pile ali ognja, in urezi.

Zaloga vina

TRST, ulica Chiozza št. 17

ISTRSKI TERAN

za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

za krčmarje in gostilničarje po dogovor. cenah.

NB. Sprejem pošiljke v tranzitu za

celo monarhijo in v vsaki množini

SIMON PAVLINOVIC.

zaloga in inozemskih vin, spirita in likerjev

in razprodaja na debelo in dro bno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Koro Centrali).

Velik izbor francoskega šampanja, penecih dezertnih

talijanskih in avstro-ogorskih vin. Bordeaux, Bur-

gunder, renahkih vin, Mosella in Chianti. — Rum,

konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec,

slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz

dotičnih krajev. Vaska naročila se takoj izvrši. Raz-

pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in

franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Nova tržaška črevljarnica

TRST, ulica Giosuè Carducci 15

(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.

POMLADNA SEZONA.

Izbera črnih in barvanih čevljev

za gospe, gospode in dečke; blago prve

vrste, najnovjše oblike in barve; delo

solidno in natančno.

Platneni črevlji in postoli v veliki izbiri

Vse po zmernih cenah.

:::: V pekarni in sladčičarni ::::

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 6 se dobi svež kruh, najfinejše meke, čokolade fina desertna

— vina v buteljkah, raznevrstni biškoti, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte, in krokanle. —

Fotografični ateljé D. Petener ul. Torrente št. 20

Slike na temnem platin-papirju.

Dé se poskusno sliko.

12 slik oblike vizit	gl. 4.
6 " "	2.50
3 " "	1.50
12 " "	gab. doprno
6 " "	2.
12 " "	cela oseba
6 " "	7.50
6 " "	gab. doprno
6 " "	5.
6 " "	gab. cela oseba

Slike na svetlem papirju.

Ne dá se poskusne slike.

12 slik oblike vizit	gl. 3.
6 " "	1.50
3 " "	7.
12 " "	gab. doprno
6 " "	2.
12 " "	cela oseba
6 " "	6.50
6 " "	doprno
6 " "	4.50
6 " "	cela oseba
6 " "	4.

Skupine po zmernih dogovornih cenah.

Prva tovarna na češkem najfinejših likernih specijalit

in prodaja vina na debelo Ustanovljena 1881. leta

K. PFEIFER & Sinovi

TELEFON 3571

Praga—Žižkov Karlove ulice 995

TELEFON 3571

Direktni import pristnega ruskega čaja, ruma Jamaika, vseh vrst

španjalskih vin in šampanja. — Usorci na raspo lago.

Glavni zastopnik za Trst in Primorsko, Kranjsko, Istro, Dalmacijo in Italijo

Ludovik Geržina, Trst-Rojan, ul. S. Ermacora št. 1

Svoji k svojim!

nja, da ni bil s tem še poravnani dolgi za
pijačo, je kaveljina spravila pod ključ.

Tatovi v vlaku. Ob prihodu osebnega
vlaka št. 33 iz Dunaja, sta bila predvčerajš-
njem aretirana nezaposleni mehanik Herman
Vlaser, star 12 let iz Budimpešte, in nezapo-
sleni vrtnar Josip Lang, star 22 let iz Po-
žuna. Ta dva, ki sta baje odčinila ob 5. uri
zjutraj iz Reke, sta vkradla ženi železniškega
uslužbenca v Sempetru, katerini Ostermayer,
torbico s 50 kronami, dva medaljona in ruto.
Torbica s predmeti, pa brez denarja so našli
v — onem najmanjšem kupeju vlaka. Vtaknili
se ju pod ključ.

Lep poljub! Marija Montanasi (!), 20
letna natakara, je šla na zdravniško postajo
lečiti si — ugrizek, darovan ji od prevročega
ljubimca.

Vedno ista storija. Predsinočnjem — 15
pevec — policija — luknja!!

Smešnica. Sodnik: Ali je res, kar ste svo-
jemu sosedu rekli, da je lump in goljuf? — Kmet:
Res je že, pa povedal mu tega nisem!

Koledar in vreme. — Danes: Norbert
Škof; binkoštna sobota. — Jutri: Binkoštna ne-
delja. Prihod sv. Duha. — Temperatura včeraj 2.
uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj:
lepo.

Vremenska napoved na Primorskem:
Oblačno, spremenljivo. Zmerni vetrovi. Vroče.
Tendenco za nevihte.

Društvene vesti.

„Čitalnica“ pri sv. Jakobu uprizori kakor
že objavljeno, jutri, na Binkoštno nedeljo,
krasno narodno igro s petjem v 4 dejanjih
„Divji lovec“ na vrtu „Kons. društva“ pri
sv. Jakobu. Sodeluje g. M. Veble, člen trž.
slov. gledališča. Sviral bo društveni orkestar.
Začetek točno ob 6 uri. Blagajna se odpre
ob 5. uri pop. Vstopnina 60 stot. Sedeži po
50 stot. K obilni vdeležbi vabi uljudno

Od bor.

Tamburaški odsek „Kola“ priredi v ne-
deljo dne 21. t. m. dr. Vošnjakovo „Lepo
Vido“, dramo v 5 dejanjih. V vlogi „Lepe
Vide“ bo gostovala gospa Starčeva, v vlogi
Alberta nastopi hrvatski igralec g. Lesić.
Režiser g. Starc. Petje in tamburanje bo
vodil g. H. O. Vogrič. Toliko na znanje
sl. občinstvu.

Vesti iz Goriške.

x Na naslov goriških laških radikalcev
priobčil je list „Gazzettino popolare“ v čet-
tek članek, v katerem uvodoma naglašja, da
je od svojega obstanka vedno zastopal misel,
da se morata obe narodnosti na Goriškem
pomiriti, ker imajo Italijani valed laškega
bujkanja proti slovenski narodnosti veliko
škodo v narodnostnem in ekonomičnem oziru.
Nadaljevalje pravi: „Ako premostrimo politiko
zadnjih trideset let, ki jo vganjajo naši upra-
vitelji, moramo priti do zaključka, da imamo
mi le škodo na vse strani, ta politika torej
ne odgovarja današnjemu toku časa in se
mora zato spremeniti v racijonalno.“

Drugi pogrešek laških politikov je ta, da
nočejo videti in priznati neoporečnih dejstev,
to je, nočejo pripoznati, da je tretjina
prebivalstva Goriške slovenske
narodnosti in da je mesto od vseh strani
obdano od Slovencev v železnem obroču. Vi-
deli smo, kakše strašne gospodarske posledice
je imelo za Lahe leto 1907; te posledice se
še sedaj niso poravnale in se ne poravnajo
nikdar.

Gorica je navezana na sloven-
sko okolico in na hribe, ker le s
temi trguje, njih prebivalci prinašajo v mesto
svoje pridelke in nakupujejo potrebne stvari;
ako bi Gorica morala prodajati v Furlanijo,
morala bi hitro zapreti botogo in ra-
zobesiti na gradu oznanilo: Citta
d'affittare!

V tridesetih letih so se časi in naziranja
mnogo spremenila v smislu, da bratovska
ideja med narodi vidno napreduje. Naši ka-
porijoni odobrujejo bratovstvo s pripombo, da
Slovani naj ostanejo v svoji hiši. Naj posku-
šajo to izvesti dejansko in zle posledice bodo
hitro občutili — v žepu.

Slovenci so v zadnjih štiridesetih letih
napredovali z orjaskimi koraki in le oni, ki
žive z glavo v mehu, ki so slepi in gluhi, da
nočejo ne videti ne slišati, se ogrevajo za na-
čela, ki se kregajo z zdravno pametjo.

Iz teh in še mnogo drugih razlogov, ki
jih je boljše zamolčati, smo vedno priporočali
mir med obema narodnostima, ker je ta najve-
čnega pomena za nas in za Slovence. Pripo-
znati se mora, da se je v Gorici narodni boj
mnogo vblazil, in bi se še bolj, ako ne bi
kak ultranaroden laški list sejal vedno raz-
pora in dražil naših sodeželanov. Ta list je
sedaj ves v plamenu radi dirke, ki jo prirede
slovenski biciklisti na binkoštni ponedeljek v
goriškem Velegradu.

„Corriere friulano“ kriči na vsa usta,
da je to izzivanje in razžalitev laškega zna-
čaja Gorice ter prosi za vzdrževanje jav-
nega reda. Naj si za javni red ne beli glave,
ker to ne spada v njegov delokrog in naj
raje ne izziva, da ne pride do reakcije, od
katere bi imeli Italijani več škodo.

Mi Italijani, s starodavno omiko (zaklju-
čuje „Gazzettino“) moramo dokazati, da je
nam gostoljubnost sveta. Sam „Corriere“ pri-
poveduje v eni zadnjih števil, da so člani
„Gabinetto di lettura“ napravili izlet v Ajdov-
ščino in Vipavo, kjer so se izvršno zabavali.
Ta zemlja je čisto slovenska in nobenemu

izletniku se ni izkrivil niti las: kakor se torej
vedejo Slovenci nam nasproti, tako moramo
biti tudi mi z njimi; in za gospode in gospe
okoli lista „Corriere friulano“ bi bilo bolje,
da bi to vpoštevali, ne pa dražili, izzivali in
zasmehovali naše sodeželane, s katerimi smo
prisiljeni živeti v miru in prijaznosti že radi
lastne koristi.“

To je enkrat pametna beseda pametnih
Italijanov!

Novi društvi. C. kr. namestništvo v Trstu
je odobrilo pravila novih društev: „Kmetško
izobraževalno društvo „Nova Nada“ za Šmr-
no v Gorjancih, s sedežem v Šmartnem (pol.
okraj goriški) in „Katoliško slovensko izobra-
ževalno društvo“ v Volarjih, pol. okraj tol-
minski.

Vesti iz Istre.

† Josip Iskra. Dne 31. maja je v Kri-
ževcih na Hrvaškem preminul tamošnji trgo-
vec in posestnik g. Josip Iskra, v 64 letu
starosti. Pokojnik je bil rodom iz Jelšan.
Zapustil je vdovo in sedem otrok, ki jih je
vzgojil v narodnem duhu.

Družba sv. Cirila in Metodija za Istro
je imela koncem leta 1907 98.000 kron do-
hodkov. Premoženje družbe iznaša 236.000
kron. Družba ima sedaj 27 ljudskih šol, dva
otroška vrtca in 45 učnih moti.

Novi društvi. C. kr. namestništvo v Trstu
je vzelo na znanje pravila novih društev:
„Hrvatska Čitaonica“ s sedežem v S. Vin-
centu in „Hrvatska Čitaonica“ s sedežem v
Poljanah, (pol. okraj Volosko).

Razne vesti.

Prva profesorica Dalmatinka. Gospica
Jelka Perić iz Stona s poluotoka Pelješca je
1. t. m. z dobrim vspehom napravila izpit iz
godovine in zemljepisa na češkem vsuči-
lišču v Pragi. To je prva profesorica iz Dal-
macije.

Srbski finančni minister Paču, ki se je
te dni podvrgel operaciji, je že toliko okrevaj,
da je zapustil bolnišnico.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo;
masnotiskane besede ne računajo enkrat
več. Najmanjša pristojbina 40 stotink.
Plača se takoj.

Alojz Legat Trst — Amerigo Vespucci št.
19. Prodajalna jestvin — točna
potreba. cene zmerno. 671

Tvrda Ivan Simitz Barriera 32 s filie
jalko v ul. Giosa
Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke
in blago za moške obleke povsem novo. Specijaliteti
drobnih predmetov za krojače. 1349

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in
sladščice po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v
botilkah. Telefon 1464

PEKARNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinjšo moko vsake
vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specialne grenčice „TORERO“.

Najboljše stiskalnice za grozdje in oljke

so naše stiskalnice „ERCOLE“

najnovejšega in najboljsega sestava z dvojno
in nepretrgano pritiskalno močjo; z najam-
eno najboljše delovanje, ki prekaša vse
druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.
Najbolje avtomatično patentovane trinske stiskalnice, ki
delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.
„Syphonia“ plugi stroji za grozdje, sadje
in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi
za vinograde. Stroji za sušenje sadja
in drugih vegetabilnih, živinskih in mi-
ralnih pridelkov. Stiskalnice za seno
slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, Avtomatična brizga Inica
čistilnice, rešetnice. — Slamoreznica ročni mlin za žito
v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega
izbornega uresničena, najbolj pripoznanega sestava.

PH. MAYFARTH & Co. Tovarna za poljedeljske in vinske stroje DUNAJ II. Tabo str. 7

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajzami.

Ilustrovani ceniki s množičnimi popusti in pisni brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer nismo zastopani

Pod naslov: Belovar 27 dobil sem
vašo narodno dopisnico. — Naproseni ste ponoviti
tako željo za se spoznati. 836

Ugodna prilika! Prodajo se po gld. 32
novi Singerovi šivalni
stroji. Triletna garancija. Blago od partije. Prepro-
dajalcem se da popust. Ulica S. Caterina 9, dvorišče
Skladišče 1, A. 813

Gostilno z 21 sobami in mesnico ob dež. cesti
10 mm od drž. kolodvora, d a m v
najem radi družinskih razmer sposobni osebi proti
primerni položajini. Moka Ličen, veleposesnik v
Rihemberku. 781

Prodajo se takoj tri nova poslopja
v Portorose. Kras-
na lega na obrežju. Pojasnila daje Inzeratni od-
dielek Edinosti. 839

Iščem 2 sobi nemebirani do 15. junija s
potrebo pri snažni obite-
lji, katera govori tudi nemško, oddaljeno k večjemu
10 do 15 minut od glavne pošte. Ponudbe pod
„Inspektor“ na Edinost. 812

Podpisani naznanja svojim gostom, da je pre-
stavil svojo gostilno iz ulice Pietà
v ulico Giuseppe Gatteri št. 10 v soboto dne 30.
maja ter se ob enem priporoča. — Fran B. B. 779

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica
Belvedere št. 8, izvršuje
vsakovrstna mizarška dela. 38

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba
Klemene — Trst,
ulica San Antonio I. Trgovina manufakturne blaga
in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

Birma! Ure zlate in srebrne z veržicam
vsake vrste po najzmernejših cenah
pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo
na mesečne ali tedenske obroke. Ul.
Caserma 12, I. 830

Mleko sveže 100 do 200 litrov na dan
imam se za oddati. Mleko
je najboljšee vrste. Naročilo sprejme. Ivan Vidmar
Crnvrh nad Idrijo. 783

Restavracija „AURORA“
Trst, ulica Giusue Carducci 15
in ul. S. Giovanni 13

Hrv. tambur. dr. „Atila“
v narodnih nošah.

Svira glasbeni in drugi instrument vsaki dan od 7.
do 12. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 4.
ure popoldne do 12. zvečer.

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosue Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati,
Model, umetne roke in noge, berglje,
klini pasi, elastični pasi in nogovice,
elektroterapevitične priprave, aparati za
inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurška zdrav-
stva. Potrebšnine iz gumije in neprodne
blaga. 813

Prekapanje žganja

in izdelovanje brezalkoholnih hladilnih pijač zamore
se takoj z najboljšim vspehom uspevati.
Jamci se za dovoljenje potrebuje za izdelovanje in
in prodajo izdelkov. Temeljito manipulacijo upeje
na licu mesta v tem izvežban strokovnjak brezplačno
ter daje potrebna navodila za hitro spečevanje. Re-
fektanti naj pošljejo svoje ponudbe pod šifro

Erste Fabrikfirma 68822

na M. DUCKES Nachf.

DUNAJ I I Wollzeile 9

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Najlepše darove za birmo prodaja

Emilio Müller

najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu

ulica Ponterosso

ogel ul. Nuova št. 20

Velika izbira

veržic, zlatih in

srebrnih ur kakor

tudi

stenskih ur vsake vrste

Ustanovno leto prodajalne 1850

Naznanilo.

Imam na razpolago okolo 500 he-
tolitrov črnega vina istrskega. Kdor
želi dobro kapljico, naj se obrne na po-
pisanega. Zahteva naj se vzorce. Priporo-
čam se posebno kremerjem na deželi. Po-
siljatev direktna iz Istre. — Cene nizke
Ne manj od 10 hektol. po gld. 1050
S. H. ŠKERL Sv. Ivan pri Trstu.

Brezplačno krasne fotografije

za birmo, prvo sv. obhajilo in poreke

ne dobijo nikjer, pač pa po značajni ceni pri odlikovanem

fotografu št. Jerkiču

v Trstu zrayen glavne pošte št. 10

v Gorici gosposka ulica št. 7.

V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri ča-
robni električni razsvetljavi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX